Lokale heffingen

De lokale heffingen vormen een belangrijk deel van de inkomsten van de gemeente. We gaan in deze paragraaf in op de lokale heffingen en lichten het kwijtscheldingsbeleid toe.

Bij de vaststelling van de Voorjaarsnota 2025 gaf de raad de volgende kaders mee:

- We indexeren de opbrengsten van belastingen en heffingen met 2,7 % (prijsstijging).
- We gaan zuinig om met belastinggeld. Bij alle keuzes wegen we af of de kosten in verhouding staan tot de opbrengsten voor de samenleving.
- Voor leges, riool en afval heffen we, indien mogelijk en acceptabel, kostendekkende tarieven.

We leggen de raad 27 november 2025 ons voorstel voor aanpassing van de belastingverordeningen 2026 voor.

Belastingen

Belastingen zijn algemene dekkingsmiddelen waarvan de gemeente zelf bepaalt waarvoor ze worden gebruikt. Dit zijn de onroerende zaakbelastingen, verblijfsbelasting, waterverblijfsbelasting en forensenbelasting.

1 Onroerende zaakbelastingen

Deze belasting heffen we van iedere eigenaar of gebruiker van een woning of bedrijf.

Op grond van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) stellen we van alle onroerende zaken jaarlijks de waarde vast. De WOZ-waarde vormt de grondslag voor de tariefbepaling van de onroerende zaakbelasting (OZB). In de belastingverordening 2026 worden de tarieven voor 2026 opgenomen.

Onderstaand overzicht laat de begrote opbrengsten zien.

*Bedragen * € 1.000*

	Jaarrekening	Begroting	
	2024	2025	2026
Eigenaar niet-woning	3.390	3.356	3.446
Eigenaar woning	9.475	9.402	9.705
Gebruiker niet-woning	2.425	2.405	2.470
Totaal	**15.290**	**15.163**	**15.621**

De opbrengsten OZB zijn in 2026 geïndexeerd met 2,7%.

Daarnaast verwachten we voor de eigenaar woning € 50.000 hogere OZB opbrengsten door toename van de woningvoorraad.

2 Waterverblijfs-, verblijfs- en forensenbelasting

We heffen deze belastingen van personen die niet in de gemeente zijn ingeschreven, maar hier wel verblijven. Daardoor dragen zij bij in de kosten van gemeentelijke voorzieningen.

Onderstaand overzicht laat de begrote opbrengst zien.

*Bedragen * € 1.000*

	Jaarrekening	Begroting	
	2024	2025	2026
Forensen	180	260	267
Verblijf	711	1.202	1.341
Waterverblijf	229	249	255
Totaal	**1.120**	**1.711**	**1.863**

De opbrengst waterverblijfs- en forensenbelasting stijgt in 2026 met 2,7%.

De opbrengst verblijfsbelasting stijgt met meer dan 2,7% doordat de gemeenteraad bij de begroting 2024 het amendement "Verblijfsbelasting in harmonie met inkomsten / uitgaven" heeft aangenomen. Met dit amendement heeft de gemeenteraad besloten dat de verblijfsbelasting in 2025 met € 173.000 en vanaf 2026 met € 274.000 wordt verhoogd.

Heffingen

Heffingen zijn rechten waar gemeentelijke diensten tegenover staan. Per heffingssoort geven we een korte omschrijving. Ook geven we inzicht in de opbrengsten en uitgaven die we in 2026 verwachten.
De opbrengst van de heffing mag niet meer bedragen dan de kosten die we hiervoor maken. Per heffing geven we ook inzicht in de kostendekkendheid. Hieruit blijkt hoe dit uitgangspunt doorwerkt in de tarieven. We verwijzen u verder naar de Berekening kostendekkendheid.

1 Afvalstoffenheffing

Huisvuilcentrale (HVC) verzorgt voor de gemeente Medemblik de inzameling en verwerking van het huishoudelijke afval. HVC brengt de kosten bij ons in rekening. Via de afvalstoffenheffing brengen we vervolgens deze kosten in rekening bij onze inwoners. De afvalstoffenheffing heeft afzonderlijke tarieven (vast en variabel) voor een éénpersoonshuishouden en voor een meerpersoonshuishouden. Het zijn kostendekkende tarieven.

Onderstaand overzicht laat de begrote opbrengst zien.

*Bedragen * € 1.000*

	Jaarrekening	Begroting	
	2024	2025	2026
Afvalstoffenheffing	5.928	6.725	7.062
Totaal	**5.928**	**6.725**	**7.062**

We berekenden de (kostendekkende) afvalstoffenheffing voor 2026. Dit deden we op basis van de meest recente prognose van HVC en onze uitgangspunten.

De stijging van de baten uit afvalstoffenheffing in 2026 ten opzichte van de begroting 2025 kent een aantal oorzaken:

- We zien een (autonome) toename van de kosten die HVC bij ons in rekening brengt. Dit rekenen we door in de afvalstoffenheffing.
- We zien een (autonome) toename in de kosten die we toerekenen als gevolg van loon- en prijsontwikkeling. Deze rekenen we door in de afvalstoffenheffing.
- We zien een toename in de overheadkosten en btw die we toerekenen conform onze uitgangspunten. Deze rekenen we door in de afvalstoffenheffing.
- We kunnen niet langer een beroep doen op de voorziening Afvalstoffenheffing. Deze konden we de afgelopen jaren inzetten om de tarieven voor de afvalstoffenheffing te verlagen. Na 2025 is deze voorziening volledig uitgeput.
- Bij de bepaling van de tarieven voor 2025 gingen we uit van een voordelig resultaat op afvalinzameling en -verwerking in 2024. In lijn met onze systematiek hielden we er rekening mee dit voordeel in 2025 in te kunnen zetten om de tarieven te verlagen. Hierdoor gingen we in de begroting 2025 uit van lagere baten uit afvalstoffenheffing. In werkelijkheid deed dit voordeel zich niet voor. Hierover rapporteren we in de Herfstnota 2025.

We hielden rekening met bovenstaande ontwikkelingen bij de bepaling van de tarieven voor 2026. De tarieven bieden we in het voorstel over de belastingverordeningen 2026 ter vaststelling aan de raad aan.

De berekening van de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing vindt u hier.

2 Rioolheffing

Eigenaren van eigendommen die zijn aangesloten op de gemeentelijke riolering dragen bij in de kosten daarvan. Hiermee betalen we de kosten van de inzameling en het transport van afvalwater, bedrijfsafvalwater en hemelwater en de zuivering daarvan. De rioolheffing is een kostendekkend tarief.

Onderstaand overzicht laat de begrote opbrengst zien.

*Bedragen * € 1.000*

	Jaarrekening	Begroting	
	2024	2025	2026
Riool eigenaar woning	4.046	4.175	4.288
Riool eigenaar niet-woning	551	556	571
Totaal	**4.597**	**4.731**	**4.859**

De opbrengst rioolheffing eigenaar woning stijgt in 2026 met 2,7%. De opbrengst is gebaseerd op het dekkingsplan uit het Programma stedelijk water en riolering 2023-2027.

De opbrengst rioolheffing eigenaar niet-woning stijgt in 2026 met 2,7%.

De berekening van de kostendekkendheid van de rioolheffing vindt u hier.

3 Lijkbezorging

Deze rechten heffen we voor het dekken van de kosten van onderhoud van graven in onze gemeente. Onderstaand overzicht laat de begrote opbrengst zien.

*Bedragen * € 1.000*

	Jaarrekening	Begroting	
	2024	2025	2026
Begrafenisrechten	14	20	21
Leges- en afkoopsommen	367	384	379
Totaal	**381**	**404**	**400**

We hebben de opbrengst lijkbezorging voor 2026 niet geïndexeerd omdat we steeds minder graven hebben.
De berekening van de kostendekkendheid van lijkbezorging vindt u hier.

4 Leges

Met deze rechten brengen we de kosten van gemeentelijke diensten in rekening. Deze diensten verlenen we op aanvraag. Voorbeelden van deze diensten zijn vergunningverlening en afgifte paspoort en rijbewijs. Met uitzondering van Titel 3 is sprake van een kostendekkend tarief .

Onderstaand overzicht laat de begrote opbrengst zien.

*Bedragen * € 1.000*

	Jaarrekening	Begroting	
	2024	2025	2026
Leges	2.505	2.687	2.487
Totaal	**2.505**	**2.687**	**2.487**

Ten opzichte van 2025 zijn er bij een aantal artikelen m.b.t. tot de Omgevingswet een aantal tekstuele wijzigingen doorgevoerd. Hierdoor is de tekst beter leesbaar geworden. In 2025 en 2026 wordt aan de hand verbeterde werkprocessen gekeken naar de kostendekkendheid van de leges voor de intake-en omgevingstafels.

De berekening kostendekkendheid van de leges vindt u hier.

5 Berekeningen kostendekkendheid

Onderstaand overzicht geeft inzicht in de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing, rioolheffing en de lijkbezorging. Het overzicht daarna geeft inzicht in de kostendekkendheid van de leges.

*Bedragen * € 1.000*

	Directe kosten	Overhead	BTW	Opbrengst	Kosten-dekkendheid
Afvalstoffenheffing	-5.665	-209	-1.188	7.062	100%
Rioolheffing	-3.085	-769	-1.005	4.859	100%
Lijkbezorging	-474	-255	-	400	55%

*Bedragen * € 1.000*

	Directe Kosten	Loonkosten	Overhead	Opbrengst	Kostendekkendheid
Hoofdstuk 1 - Algemene dienstverlening					
Paragraaf 1 - Burgerlijke stand	-28	-35	-29	90	97%
Paragraaf 2 - Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	-278	-111	-91	458	96%
Paragraaf 3 - Rijbewijzen	-53	-66	-54	173	101%
Paragraaf 4 - Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	-4	-20	-16	30	73%
Paragraaf 7 - Overige publiekszaken	-7	-2	-2	10	84%
Paragraaf 9 - Bijzondere wetten	-26	-64	-52	143	101%
Totaal hoofdstuk 1	-396	-298	-244	904	96%
Hoofdstuk 2 - Omgevingswet					
Paragraaf 2 - Voorfase	-	-42	-34	95	125%
Paragraaf 3 - Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	-198	-658	-538	1.523	109%
Paragraaf 4 - Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed	-	-11	-9	5	25%
Paragraaf 5 - Milieubelastende activiteiten	-	-7	-5	12	95%
Paragraaf 7 - Aanlegactiviteiten	-	-14	-12	13	48%
Paragraaf 8 - Overige activiteiten	-	-2	-2	1	30%
Paragraaf 11 - Overige tarieven	-	-5	-4	1	5%
Paragraaf 12 - Modaliteiten	-114	-15	-12	19	14%
Totaal hoofdstuk 2	-312	-754	-617	1.669	99%

Hoofdstuk 3 - Dienstverlening v/o de Dienstenrichtlijn					
Paragraaf 1 - Horeca	-	-10	-8	12	69%
Paragraaf 4 - Organiseren evenementen of markten	-	-57	-46	13	13%
Paragraaf 5 - Standplaatsen	-	-1	-1	1	76%
Paragraaf 7 - In dit hoofdstuk niet benoemd besluit	-	-3	-3	8	130%
Totaal hoofdstuk 3	-	-71	-58	35	27%
Totaal	**-708**	**-1.123**	**-919**	**2.607**	**95%**

Kwijtschelding

Inwoners met een laag inkomen betalen onder bepaalde voorwaarden geen belasting. Dat kan ook voor een deel zijn. Inwoners kunnen kwijtschelding van belastingbetaling aanvragen voor onroerende zaakbelasting, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

*Bedragen * € 1.000*

	Jaarrekening	Begroting	
	2024	2025	2026
Kwijtscheldingen	-152	-208	-158
Totaal	**-152**	**-208**	**-158**

Totaaloverzicht

Hieronder vindt u een totaaloverzicht van de geraamde opbrengsten 2026:

*Bedragen * € 1.000*

	Jaarrekening	Begroting	
	2024	2025	2026
Afvalstoffenheffing	5.928	6.725	7.062
Begrafenisrechten	14	20	21
Eigenaar niet-woning	3.390	3.356	3.446
Eigenaar woning	9.475	9.402	9.705
Forensen	180	260	267
Gebruiker niet-woning	2.425	2.405	2.470
Leges	2.505	2.687	2.487
Leges- en afkoopsommen	367	384	382
Riool eigenaar niet-woning	551	556	571
Riool eigenaar woning	4.046	4.175	4.288
Verblijf	711	1.202	1.341
Waterverblijf	229	249	255
Totaal	**29.821**	**31.421**	**32.295**